

به نام خدا

ذهن آگاهی مبتنی بر کاهش استرس: زندگی در لحظه حال

مولفان :

بهنام حکیمی پازکی
ثریا سهرابی

انتشارات ارسطو

(سازمان چاپ و نشر ایران - ۱۴۰۳)

نسخه الکترونیکی این اثر در سایت سازمان چاپ و نشر ایران و اپلیکیشن کتاب رسان موجود می باشد

chaponashr.ir

سرشناسه : حکیمی پازکی، بهنام، ۱۳۶۱
عنوان و نام پدیدآور : ذهن آگاهی مبتنی بر کاهش استرس: زندگی در لحظه حال / مولفان بهنام حکیمی
پازکی، ثریا سهرابی.
مشخصات نشر : انتشارات ارسطو (سازمان چاپ و نشر ایران)، ۱۴۰۳.
مشخصات ظاهری : ۱۳۸ ص.
شابک : ۹۷۸-۶۲۲-۴۰۸-۵۶۲-۷
وضعیت فهرست نویسی : فیبا
موضوع : ذهن آگاهی - کاهش استرس - زندگی در لحظه حال
شناسه افزوده : سهرابی، ثریا، ۱۳۷۲
ردی بندی کنگره : PN2166
ردی بندی دیوبی : ۸۰۹/۲۲۶
شماره کتابشناسی ملی : ۹۴۹۳۸۷۶
اطلاعات رکورد کتابشناسی : فیبا

نام کتاب : ذهن آگاهی مبتنی بر کاهش استرس: زندگی در لحظه حال
مولفان : بهنام حکیمی پازکی - ثریا سهرابی
ناشر : انتشارات ارسطو (سازمان چاپ و نشر ایران)
صفحه آرایی، تنظیم و طرح جلد: پروانه مهاجر
تیراز : ۱۰۰۰ جلد
نوبت چاپ : اول - ۱۴۰۳
چاپ : زبرجد
قیمت : ۱۳۸۰۰۰ تومان
فروش نسخه الکترونیکی - کتاب رسان :
<https://chaponashr.ir/ketabresan>
شابک : ۹۷۸-۶۲۲-۴۰۸-۵۶۲-۷
تلفن مرکز پخش : ۰۹۱۲۰۲۳۹۲۵۵
www.chaponashr.ir

فهرست

۱۵	پیشگفتار
۱۷	فصل اول: کلیات ذهناگاهی
۱۷	بخش اول: درک ذهن آگاهی
۲۱	ویژگی تکنیک‌های ذهن آگاهی
۲۵	بخش دوم: تکنیک‌های ذهن آگاهی برای کاهش استرس
۲۵	مراقبه تنفس
۲۵	مدیریت استرس با تمرینات بدنی
۲۶	توجه به حواس پنج‌گانه
۲۶	مراقبه در حرکت
۲۶	نوشتمن روزانه
۲۶	تجسم مثبت
۲۷	تنظیم برنامه زمانی برای تمرین ذهن آگاهی
۲۷	تقویت خودآگاهی
۲۷	اجتناب از قضاوت
۲۷	افزایش روابط اجتماعی با ذهن آگاهی
۲۸	چالش‌های ذهن آگاهی
۲۸	جمع‌بندی
۲۹	بخش سوم: ایجاد عادات ذهن آگاهی در زندگی روزمره
۲۹	برنامه‌ریزی روزانه برای تمرین ذهن آگاهی
۲۹	تنظیم فضای مناسب
۲۹	استفاده از یادآورهای ذهن آگاهی
۳۰	افزایش آگاهی در فعالیت‌های روزمره

تمرين در مواجهه با چالش‌ها.....	۳۰
مدیریت انتظارات.....	۳۰
تنوع در تمرينات.....	۳۰
پذيرش بدون قضاوت.....	۳۱
تفويت ارتباط با ديگران.....	۳۱
ایجاد يك جامعه ذهن‌آگاهی.....	۳۱
جمع‌بندی.....	۳۱
بخش چهارم: تأثيرات مثبت ذهن‌آگاهی بر سلامت جسم و روان	۳۳
کاهش استرس و اضطراب.....	۳۳
بهبود خواب.....	۳۳
افزایش تمرکز و توجه.....	۳۴
بهبود روابط اجتماعی.....	۳۴
مدیریت بهتر احساسات.....	۳۴
بهبود سلامت جسمی.....	۳۴
افزایش رضایت از زندگی.....	۳۵
جمع‌بندی.....	۳۵
بخش پنجم: چالش‌ها و موانع در پرورش ذهن‌آگاهی	۳۷
مشغله‌های روزمره.....	۳۷
افکار مزاحم.....	۳۷
عدم آگاهی از تکنيک‌ها.....	۳۸
بي تحملی و توقعات غيرواقعي.....	۳۸
ترس از ناکامی.....	۳۸
عدم پشتيباني اجتماعي.....	۳۹
ناتوانی در حفظ تمرکز.....	۳۹

۳۹.....	استرس و فشارهای روزمره
۴۰	ایجاد عادت‌های جدید
۴۰	نیاز به انعطاف‌پذیری
۴۰	جمع‌بندی
۴۱.....	بخش ششم: تکنیک‌های عملی برای پرورش ذهن‌آگاهی
۴۱	تنفس آگاهانه
۴۱	مدیتیشن نشسته
۴۲	مدیتیشن حرکت
۴۲	گوش دادن آگاهانه
۴۲	تمرین شکرگزاری
۴۲	راه رفتن آگاهانه
۴۳	نوشتن روزانه
۴۳	استفاده از تکنیک "بدن‌نگاری"
۴۳	پذیرش و رها کردن
۴۳	بهبود عادات روزمره
۴۴	جمع‌بندی
۴۴	ایجاد یک فضای آرام
۴۴	تمرین شکرگزاری
۴۵	تقویت حمایت اجتماعی
۴۵	جمع‌بندی
۴۷.....	بخش هفتم: تمرینات عملی برای پرورش ذهن‌آگاهی
۴۷	تمرین تنفس آگاهانه
۴۷	مدیتیشن با هدایت صوتی
۴۸	تمرین آگاهی از بدنستان

۴۸.....	تمرین آگاهی در حال انجام کارهای روزمره
۴۸	یادداشت برداری از احساسات
۴۸	تمرین های حرکتی ذهن آگاهی
۴۹	استفاده از حواس پنج گانه
۵۱.....	بخش هشتم: موانع و چالش های پرورش ذهن آگاهی
۵۱	باورهای محدود کننده
۵۱	زمان و برنامه ریزی
۵۲	استرس و فشارهای روزمره
۵۲	عدم تسلط بر تکنیک ها
۵۲	احساسات ناخوشایند
۵۲	مقایسه با دیگران
۵۳	انتظارات غیر واقعی
۵۳	عدم حمایت اجتماعی
۵۳	تکنولوژی و حواس پرتی ها
۵۳	عدم تداوم و پیگیری
۵۴	جمع بندی
۵۵.....	بخش نهم: تکنیک های عملی برای پرورش ذهن آگاهی
۵۵	تمرین تنفس آگاهانه
۵۵	مدیتیشن ذن
۵۶	مراقبه با حرکت (یوگا)
۵۶	تمرین آگاهانه غذا خوردن
۵۶	پیاده روی آگاهانه
۵۶	نوشتن روزانه (ژورنال نویسی)
۵۷	تکنیک ۱-۲-۳-۴-۵

.....	تماشای احساسات	57
.....	گفتگو با خود (خودآگاهی مثبت)	57
.....	تمرین‌های تنش‌زدایی	57
.....	جمع‌بندی	58
59	بخش دهم: چالش‌ها و موانع در مسیر بروزش ذهن‌آگاهی	
.....	افکار مزاحم و حواس‌پرته	59
.....	عدم صبر و انتظار نتایج سریع	59
.....	عدم تمرکز در تمرینات	60
.....	قضاؤت‌های درونی و انتقاد از خود	60
.....	مشغله‌های روزمره و کمبود زمان	60
.....	نداشتن انگیزه و خستگی	60
.....	انتظارات غیرواقعی	61
.....	نداشتن حمایت اجتماعی	61
.....	جمع‌بندی	61
.....	جمع‌بندی	62
63	فصل دوم: چالش‌های ذهن‌آگاهی در دنیای معاصر	
63	بخش اول: تعریف و تاریخچه ذهن‌آگاهی	
.....	نقش ذهن‌آگاهی در سلامت روانی و جسمانی	64
.....	ذهن‌آگاهی در دنیای معاصر	65
66	بخش دوم: تکنیک‌های ذهن‌آگاهی و روش‌های عملی	
.....	مدیتیشن ذهن‌آگاهی	67
.....	تنفس آگاهانه	67
.....	تمرینات توجه به حواس	68

۶۸.....	مدیتیشن حرکت.....
۶۸.....	آوردن ذهن آگاهی به زندگی روزمره.....
۶۹.....	چالش‌های تمرین ذهن آگاهی.....
۶۹.....	نتیجه‌گیری.....
۷۱.....	بخش سوم: کاربردهای ذهن آگاهی در زندگی روزمره
۷۱	افزایش تمرکز و بهره‌وری در کار.....
۷۱	تأثیر بر روابط بین فردی.....
۷۲	بهبود سلامت روان و جسم.....
۷۲	کاهش استرس و تنفس.....
۷۲	افزایش خلاقیت و نوآوری.....
۷۳	تکنیک‌های عملی برای استفاده از ذهن آگاهی در زندگی روزمره.....
۷۳	جمع‌بندی.....
۷۵.....	بخش چهارم: موانع و چالش‌های ذهن آگاهی
۷۵	موانع ذهنی.....
۷۵	انتظارات غیرواقعی.....
۷۶	عدم زمان کافی.....
۷۶	حساسیت به انتقادات.....
۷۶	چالش‌های فیزیکی.....
۷۷	عدم حمایت اجتماعی.....
۷۷	روند تدریجی یادگیری.....
۷۷	استراتژی‌های مقابله با چالش‌ها.....
۷۸	استفاده از منابع آموزشی.....
۷۸	خلاصه و جمع‌بندی.....
۷۹.....	بخش پنجم: تکنیک‌های مؤثر ذهن آگاهی

مدیتیشن تنفسی	79
مدیتیشن بدن آگاهی	79
مدیتیشن حرکت آگاهانه	80
مدیتیشن عواطف	80
ذهن آگاهی در فعالیتهای روزمره	80
آموزش ذهن آگاهی به دیگران	80
استفاده از تکنیک‌های کمکی	81
توسعه عادات مثبت	81
ارزیابی و بازخورد	81
خلاصه و جمع‌بندی	82
بخش ششم: کاربرد ذهن آگاهی در مدیریت استرس	83
فهم استرس و تأثیرات آن	83
نقش ذهن آگاهی در مدیریت استرس	83
تکنیک‌های ذهن آگاهی برای مدیریت استرس	83
ایجاد عادات ذهن آگاهی برای مدیریت استرس	84
نقش طبیعت در ذهن آگاهی و کاهش استرس	85
مشارکت در گروه‌های ذهن آگاهی	85
تأثیرات مثبت ذهن آگاهی بر کیفیت خواب	85
تأثیرات ذهن آگاهی بر روابط اجتماعی	85
نتیجه‌گیری و جمع‌بندی	86
جمع‌بندی و نتیجه‌گیری	86
بخش هفتم: تأثیر ذهن آگاهی بر بهبود سلامت روان	89
تأثیرات مثبت ذهن آگاهی بر سلامت روان	89
کاهش اضطراب	89

۸۹.....	افزایش اعتماد به نفس
۹۰	تفویت مهارت‌های ارتباطی
۹۰	کاهش علائم افسردگی
۹۰	روش‌های عملی برای به کارگیری ذهن‌آگاهی در زندگی روزمره
۹۱	چالش‌های ممکن در مسیر ذهن‌آگاهی
۹۱	نتیجه‌گیری
۹۳.....	بخش هشتم: ذهن‌آگاهی و بهبود کیفیت زندگی
۹۳	تأثیرات ذهن‌آگاهی بر کیفیت زندگی
۹۳	مدیریت احساسات منفی
۹۳	افزایش خلاقیت و نوآوری
۹۴	افزایش انرژی و انگیزه
۹۴	تکنیک‌های عملی برای ادغام ذهن‌آگاهی در زندگی روزمره
۹۵	چالش‌ها و راه حل‌ها در مسیر ذهن‌آگاهی
۹۷.....	بخش نهم: ذهن‌آگاهی و ارتباطات انسانی
۹۷	تأثیر ذهن‌آگاهی بر ارتباطات انسانی
۹۷	افزایش همدلی و درک متقابل
۹۷	کاهش تنش‌ها و تعارض‌ها
۹۸	بهبود روابط خانوادگی
۹۸	تکنیک‌های عملی برای بهبود ارتباطات با استفاده از ذهن‌آگاهی
۹۹	چالش‌ها و راه حل‌ها در بهبود ارتباطات
۱۰۰	نتیجه‌گیری
۱۰۱.....	بخش دهم: ذهن‌آگاهی و سلامت جسمی و روانی
۱۰۱	تأثیر ذهن‌آگاهی بر سلامت روان

۱۰۱.....	کاهش استرس و اضطراب.....
۱۰۱.....	بهبود خلق و خو و افزایش شادابی.....
۱۰۲.....	تأثیر ذهن آگاهی بر سلامت جسمی.....
۱۰۲.....	مدیریت درد و بیماری.....
۱۰۲.....	تکنیک‌های ادغام ذهن آگاهی در زندگی روزمره.....
۱۰۳.....	چالش‌ها و راه حل‌ها در تمرین ذهن آگاهی.....
۱۰۴.....	نتیجه‌گیری.....
۱۰۵.....	بخش یازدهم: رویکردهای نوین در آموزش و یادگیری .....
۱۰۵.....	آموزش مبتنی بر پروژه.....
۱۰۵.....	یادگیری تجربی.....
۱۰۵.....	فناوری آموزشی.....
۱۰۶.....	آموزش شخصی‌سازی شده.....
۱۰۶.....	آموزش اجتماعی- عاطفی.....
۱۰۷.....	نتیجه‌گیری.....
۱۰۹.....	فصل سوم: استرس و ذهناگاهی .....
۱۰۹.....	استرس ادراکشده.....
۱۰۹.....	تعریف علمی استرس.....
۱۰۹.....	دو مفهوم متفاوت از استرس.....
۱۱۰.....	تفاوت استرس و اضطراب.....
۱۱۱.....	استرس مثبت.....
۱۱۲.....	تجربه کردن استرس به شیوه‌های مختلف.....
۱۱۲.....	کنار آمدن با استرس.....
۱۱۲.....	راهبردهای مقابله‌ای.....
۱۱۳.....	نوع سبکهای مقابله‌ای.....

روشهای غلبه بر استرس.....	۱۱۴
برنامه‌های مداخلاتی مبتنی بر ذهناگاهی.....	۱۱۷
شناختدرمانی مبتنی بر ذهناگاهی.....	۱۱۷
کاهش استرس مبتنی بر ذهناگاهی.....	۱۱۹
ذهناگاهی و کاهش استرس.....	۱۲۲
نقش استرس در زندگی انسان.....	۱۲۴
تکنیک پذیرش، انتخاب و اقدام.....	۱۲۶
مرحله اول؛ تایید.....	۱۲۷
مرحله دوم؛ انتخاب.....	۱۲۷
مرحله سوم.....	۱۲۷
تکنیک تغییر رابطه با اضطراب.....	۱۲۷
زمینه‌سازی.....	۱۲۸
تنفس آگاهانه.....	۱۲۸
تنفس مربعی.....	۱۲۸
تنفس مثلثی.....	۱۲۸
آگاهی نفس.....	۱۲۹
خلاصه کتاب.....	۱۲۹
تعريف ذهن‌آگاهی.....	۱۲۹
استرس و عوامل ایجاد آن.....	۱۲۹
ذهن‌آگاهی چگونه کار می‌کند؟.....	۱۳۰
تأثیرات فیزیولوژیک ذهن‌آگاهی بر کاهش استرس.....	۱۳۰
تأثیرات روان‌شناسی ذهن‌آگاهی بر کاهش استرس.....	۱۳۱
تحقیقات علمی در مورد تأثیر ذهن‌آگاهی بر کاهش استرس.....	۱۳۱
کاربردهای عملی ذهن‌آگاهی در زندگی روزمره.....	۱۳۲
تکنیک‌های مختلف ذهن‌آگاهی برای کاهش استرس.....	۱۳۲

۱۳۲.....	نتیجه‌گیری
۱۳۵.....	منابع فارسی:
۱۳۷.....	منابع لاتین:

پیشگفتار

زندگی در دنیای امروز، با چالش‌های فراوان و فشارهای متنوعی همراه است که به راحتی می‌تواند بر سلامت روحی و جسمی ما تأثیر بگذارد. در این میان، مفهوم "ذهن‌آگاهی" به عنوان یک راهکار مؤثر برای کاهش استرس و ارتقاء کیفیت زندگی مورد توجه قرار گرفته است. این کتاب با عنوان "ذهن‌آگاهی مبتنی بر کاهش استرس" به منظور ارائه ابزارها و تکنیک‌های کاربردی طراحی شده است که می‌تواند به شما کمک کند تا به طور مؤثری با استرس‌های روزمره مقابله کنید و آرامش را به زندگی تان برگردانید.

در دنیای پرشتاب و پرفشار امروزی، بسیاری از ما با احساس نگرانی، اضطراب و تنفس‌های ذهنی دست‌وپنجه نرم می‌کنیم. این احساسات، نه تنها بر روی کیفیت زندگی ما تأثیر می‌گذارد بلکه می‌تواند به مشکلات جدی‌تری همچون اختلالات خواب، مشکلات قلبی و سایر بیماری‌های جسمی منجر شود. به همین دلیل، یادگیری تکنیک‌های ذهن‌آگاهی به عنوان یک راه حل طبیعی و مؤثر، نه تنها ضروری بلکه حیاتی به نظر می‌رسد.

ذهن‌آگاهی یا "Mindfulness" به معنای حضور در لحظه و تجربه کردن آن بدون قضاوت و ارزیابی است. این رویکرد، به ما کمک می‌کند تا با احساسات و افکار خود ارتباط بهتری برقرار کنیم و توانایی مدیریت استرس را بهبود بخشیم. این کتاب به بررسی مبانی ذهن‌آگاهی و چگونگی استفاده از آن در زندگی روزمره می‌پردازد.

فصل اول کتاب به مبانی و اصول ذهن‌آگاهی اختصاص دارد. در این فصل، با مفاهیم کلیدی ذهن‌آگاهی آشنا می‌شویم و یاد خواهید گرفت که چگونه می‌توانید به این شیوه زندگی وارد شوید. همچنین تکنیک‌هایی ساده و کاربردی برای شروع تمرین ذهن‌آگاهی ارائه می‌شود که می‌تواند به شما در مقابله با استرس و افزایش کیفیت زندگی کمک کند.